

I

(Резолюции, препоръки и становища)

РЕЗОЛЮЦИИ

СЪВЕТ

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно социално-възпитателната работа с младежта

(2010/C 327/01)

СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА:

КАТО ПРИПОМНЯТ ПОЛИТИЧЕСКИЯ КОНТЕКСТ НА ВЪПРОСА, ИЗЛОЖЕН В ПРИЛОЖЕНИЕТО, И ПО-СПЕЦИАЛНО ЧЕ:

- (1) Договорът предвижда, че действията на равнище ЕС следва да бъдат насочени към насърчаване на разработването на програми за младежки обмен и за обмен на социално-образователни инструктори (наричани оттук нататък „младежки възпитатели и младежки ръководители“) и на участието на младите хора в демократичния живот.
- (2) Европейският парламент и Съветът приеха програма „Младежта в действие“ с Решение № 1719/2006/ЕО ⁽¹⁾. Тази програма, която има все по-голям успех във всички държави-членки, съдържа важен елемент, чиято цел е да развива качеството на подкрепящите младежки дейности системи и възможностите на организациите на гражданското общество в областта на младежката проблематика.
- (3) На 29 ноември 2009 г. Съветът прие резолюция относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.). В съответствие с тази рамка подкрепата и развитието на социално-възпитателната работа с младежта се считат за многосекторни въпроси.
- (4) В заключенията на Европейския съвет от 17 юни 2010 г. се посочва, че Европейският съвет очаква преди края на годината да му бъдат представени останалите водещи инициативи ⁽²⁾.

В СВЕТЛИНАТА НА:

Първата европейска конвенция относно социално-възпитателната работа с младежта, състояла се на 7—10 юли 2010 г. в Гент (Белгия), по време на която беше изтъкнато значението на социално-възпитателната работа с младежта.

И КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ:

- Както е описано в обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.) (наричана оттук нататък „обновената рамка“), целите по отношение на младите хора са следните:
- създаване на повече и равни възможности в областта на образованието и на пазара на труда, и
- насърчаване на активна гражданска позиция, социално приобщаване и солидарност на всички млади хора.
- В обновената рамка са изброени осем области на действие ⁽³⁾, в които следва да се предприемат многосекторни инициативи в рамките на политиката за младежта и в които социално-възпитателна работа с младежта може да бъде полезна. Други важни области на действие в това отношение са правата на човека и демокрацията, културното многообразие и мобилността.
- Съветът постигна съгласие, че в съответствие с тази обновена рамка „социално-възпитателната работа с младежта“ е обширно понятие, което обхваща широк спектър от дейности от социално, културно, образователно или политическо естество, които се осъществяват както от младите хора, така и съвместно с тях и за тях. Тези дейности все по-често включват също спорт и услуги за младите хора.
- Във всички политики и дейности, свързани със социално-възпитателната работа с младежта, следва да се зачитат определени водещи принципи, и по-специално важността да се насърчава равенството между половете и да се води борба срещу всички форми на дискриминация, да се зачитат правата и да се спазват принципите, утвърдени също и в членове 21 и 23 от Хартата на основните права на Европейския съюз, като се отчитат евентуалните различия

⁽¹⁾ ОВ L 327, 24.11.2006 г., стр. 30.

⁽²⁾ Док. EUCO 13/10.

⁽³⁾ Осемте области са: образование и обучение, заетост и предприемачество, здравеопазване и благосъстояние, участие, доброволни дейности, социално приобщаване, младите хора и светът, творчество и култура.

в условията на живот, потребностите, стремежите, интересите и поведението на младите хора, дължащи се на различни фактори, и младите хора се възприемат като ресурс за обществото.

- Борбата с бедността и социалното изключване е един от основните ангажменти на Европейския съюз и неговите държави-членки. Социалното изключване оказва неблагоприятно въздействие върху благосъстоянието на гражданите и възпрепятства тяхната способност да се изразяват и да участват в обществото. Борбата с бедността и социалното изключване трябва да се води както в рамките на Европейския съюз, така и във външен план, в съответствие с Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР).

ПРИЗНАВАТ, ЧЕ:

- Във всички държави-членки безброй деца и млади хора, младежки възпитатели и младежки лидери от различни среди участват в множество и разнообразни дейности в рамките на социално-възпитателната работа, извличат ползи от тях или проявяват активност в рамките на тези дейности. Посочените дейности могат да се извършват в различен контекст, като обхващат различни въпроси, засягащи техния живот и действителността, в която живеят.
 - Социално-възпитателната работа се провежда в извънучилищната сфера, както и в някои дейности за свободното време, и се основава на процеси на неформално и самостоятелно учене и на доброволно участие. Тези дейности и процеси се осъществяват в условия на самоуправление, съвместно управление или под възпитателното или педагогическото ръководство на младежки възпитатели и младежки ръководители, работещи на професионални или доброволни начала, и могат да се развиват и да се променят в резултат на различни въздействия.
 - Социално-възпитателната работа с младежта е организирана и осъществявана по различни начини (от организации, ръководени от млади хора, организации за младежи, неформални групи или чрез служби за младежта и публични органи) и е структурирана на местно, регионално, национално и европейско равнище в зависимост от следните елементи:
 - общността, историческия, социалния и политическия контекст, в който работата се извършва,
 - целта да бъдат приобщени всички деца и млади хора, особено тези с по-малко възможности, и да им бъдат дадени повече възможности,
 - ангажираността на младежките възпитатели и младежките ръководители,
 - организациите, службите или доставчиците, независимо дали се правителствени или не, ръководени от млади хора или не,
 - прилагания подход или метод, като се отчитат потребностите на младите хора.
 - В редица държави-членки местните и регионалните власти също играят ключова роля за подкрепата и развитието на социално-възпитателната работа с младежта на местно и регионално равнище.
- ОТЧИТАТ, ЧЕ:
- Младите хора са неразделна част от едно все по-сложно устроено общество. Личността им се оформя под въздействието на различни фактори и на средата, дома, училището, работното място, връстниците и медиите. В този контекст социално-възпитателната работа с младежта може да играе важна роля за развитието на младите хора.
 - Социално-възпитателната работа с младежта — която допълва постигнатото в рамките на формалното образование — може да предложи съществени ползи за децата и младите хора, като им предостави голям и разнообразен избор от възможности за неформално и самостоятелно учене, както и съответен целенасочен подход.
 - Възлагането на активна роля на младите хора в процеса на развитие и осъществяване на социално-възпитателната работа ги стимулира да поемат отговорност и да отговарят за своите действия. Социално-възпитателната работа с младежта може да осигури удобна, безопасна, вдъхновяваща и приятна среда, в която всички деца и млади хора, самостоятелно или като част от група, могат да изразят себе си, да се учат едни от други, да се срещат, играят, изследват заобикалящата ги действителност и да експериментират.
 - Освен това социално-възпитателната работа следва да дава възможност на младите хора да развият множество разнообразни лични и професионални умения, без стереотипи, както и ключови компетентности, които могат да бъдат полезни за съвременното общество. Поради това тя може да играе важна роля за развитието на самостоятелността, за предоставянето на повече възможности на младите хора и за техния предприемачески дух.
 - Като носител на универсални ценности в областта на правата на човека, демокрацията, мира, борбата с расизма, културното многообразие, солидарността, равнопоставеността и устойчивото развитие, социално-възпитателната работа с младежта може да има добавена стойност и в социален аспект, защото тя може:
 - да насърчава социалното участие и отговорност, доброволната дейност и активното гражданство,
 - да укрепва сплотяването на общността и на гражданското общество на всички равнища (например по отношение на диалога между поколенията и межкултурния диалог),
 - да допринася за развитието на творчеството, за осведомеността в културен и социален аспект, за предприемачеството и иновациите от страна на младите хора,
 - да осигурява възможности за социално приобщаване на всички деца и млади хора,
 - да достигне до младите хора с по-малко възможности чрез различни гъвкави и лесни за адаптиране методи.
 - Поради това социално-възпитателната работа с младежта изпълнява различни функции в обществото и може да допринася за области на политиката, свързани с младежта, като ученето през целия живот, социалното приобщаване и заетостта.

— Социално-възпитателната работа с младежта, независимо дали се осъществява от доброволци или от професионалисти, има неоспорим социално-икономически потенциал, тъй като може да спомага за икономическата дейност, да предоставя инфраструктура, да създава икономически ползи и да увеличава заетостта (сред младите хора). Пазарът на труда може да се възползва от личните и професионалните умения и компетентности, придобити в рамките на социално-възпитателната работа както от участниците, така и от младежките възпитатели и младежките ръководители. Необходимо е тези умения и компетентности да бъдат в достатъчна степен оценени и действително признати.

— Като осигурява възможности за мобилност с учебна цел и изграждане на мрежи сред младежките възпитатели и младежките лидери, програмата „Младежта в действие“ допринася съществено за качеството на социално-възпитателната работа на всички нива, както и за развитието на компетентности сред младежките възпитатели и младежките ръководители и за признаването на неформалното учене в рамките на тази работа.

СЪОТВЕТНО ПРИЕМАТ, ЧЕ:

При изпълнението на настоящата резолюция следва да се вземат предвид следните принципи:

— младите хора, младежките организации, младежките възпитатели и младежките ръководители, изследователите на младежта, отговорните за разработването на политиките, както и други експерти по въпросите на младежта следва да бъдат включени в разработването, осъществяването и оценяването на конкретни инициативи в рамките на социално-възпитателната работа с младежта на всички равнища,

— ролята и отговорностите на всички участници, действащи в своята област на компетентност, следва да бъдат зачитани,

— необходимо е да се събират и обменят по-задълбочени знания и разбиране за социално-възпитателната работа с младежта,

— инструментите, посочени в обновената рамка, следва да се използват изцяло за интегрирането на измерението на социално-възпитателната работа с младежта и за осъществяването на конкретни инициативи в рамките на тази работа,

— в рамките на социално-възпитателната работа с младежта следва да се отдели специално внимание на включването на децата и младите хора, които живеят в условия на бедност или са изложени на риск от социално изключване.

И СЛЕДОВАТЕЛНО ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ:

— Да насърчават различните форми на постоянна подкрепа за социално-възпитателна работа с младежта, като например достатъчно финансиране, ресурси и инфраструктура. Това включва също премахване на препятствията за ангажиране със социално-възпитателната работа с младежта и, когато това е целесъобразно, разработване на стратегии относно социално-възпитателната работа с младежта.

— Да подкрепят и да засилят ролята на социално-възпитателната работа с младежта в прилагането на обновената рамка, особено приноса на социално-възпитателната работа за постигането на целите в различни области на действие.

— Да привличат, когато това е целесъобразно, местните и регионалните власти и други участници да играят важна роля за развитието, подкрепата и осъществяването на социално-възпитателната работа с младежта.

ПРИКАНВАТ КОМИСИЯТА:

— Да направи проучване, за да се очертаят многообразието, обхватът и въздействието на социално-възпитателната работа с младежта в ЕС и да се проследи направеното в тази област в доклада на ЕС относно младежта.

— Да подкрепя европейските младежки неправителствени организации и по-малки инициативи с оглед на стимулирането на силно европейско гражданско общество и по-активното участие на младите хора в демократичния живот.

— Да повиши качеството на социално-възпитателната работа с младежта, да укрепи изграждането на способностите и развитието на компетентностите на младежките възпитатели и младежките ръководители и да стимулира признаването на неформалното учене в рамките на тази работа, като предоставя възможности за мобилност с цел учене за младежки възпитатели и младежки ръководители.

— Да разработва и подкрепя разработването на лесни за използване европейски инструменти за независима оценка и за самооценка (като например Youthpass) и на инструменти за регистриране на компетентностите на младежките възпитатели и младежките ръководители, които да спомогнат за признаването и оценяването на качеството на социално-възпитателната работа с младежта в Европа.

— Да осигури достатъчно и подходящи европейски платформи, като бази от данни, дейности за партньорско учене и конференции за непрекъснат обмен на иновационни изследвания, политики, подходи, практики и методи.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:

— Да създадат по-добри условия и възможности за развитие, подкрепа и осъществяване на социално-възпитателната работа с младежта на местно, регионално, национално и европейско равнище.

— В пълна степен да признаят ролята на социално-възпитателната работа с младежта в обществото, да я укрепват и да повишават осведомеността за нея.

— Да направят така, че социално-възпитателната работа с младежта да става все по-качествена.

- Да подкрепят разработването на нови или да укрепят съществуващите стратегии за изграждане на способностите на младежките възпитатели и младежките ръководители и да подкрепят гражданското общество в използването на подходящи форми на обучение за младежките възпитатели и младежките ръководители.
- Да установят различните форми на социално-възпитателна работа с младежта, компетентностите и методите, които са общи за младежките възпитатели и младежките ръководители, за да разработят стратегии за повишаване на качеството и признаването на социално-възпитателната работа с младежта.
- Да насърчават наемането на младежките възпитатели и младежките ръководители и тяхната мобилност чрез по-добро познаване на тяхната квалификация и признаване на уменията, придобити в резултат от професионалния им опит.
- Да насърчават и подкрепят научноизследователската дейност в областта на социално-възпитателната работа с младежта и политиката за младежта, включително историческото ѝ измерение и неговото днешно значение за политиката в областта на социално-възпитателната работа с младежта.
- Да осигуряват наличност и достъп до достатъчно информация относно социално-възпитателната работа с младежта чрез механизми, като например европейски и национални кампании в тази област, както и да задълбочават взаимодействията и взаимното допълване между инициативите на Европейския съюз, Съвета на Европа и други участници на местно, регионално, национално и европейско равнище.
- Да насърчават възможностите за обмен, сътрудничество и изграждане на мрежи между младежките възпитатели и младежките ръководители, отговорните за разработването на политиките и изследователите на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище.
- В контекста на социално-възпитателната работа с младежта да насърчават, когато е целесъобразно, разработването на системно оценяване на уменията и компетентностите, необ-

ходимо за всяка форма на обучение за придобиване на знания и усъвършенстване на уменията.

НАСЪРЧАВАТ ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО, АКТИВНО ПО ВЪПРОСИТЕ НА МЛАДЕЖТА:

- Да осигури на всички деца и млади хора, особено за тези с по-малко възможности, по-голям достъп до социално-възпитателната работа с младежта.
- Да насърчава различни форми на обучение за младежките възпитатели и младежките ръководители, работещи в контекста на гражданското общество по въпросите на младежта, за да се гарантира качеството на социално-възпитателната работа с младежта.
- Да направи оценка на съществуващите подходи, практики и методи в социално-възпитателната работа с младежта и непрекъснато да инвестира в иновационното им развитие чрез нови инициативи и дейности, основани на действителния жизнен опит на децата, младите хора, младежките възпитатели и младежките ръководители.
- Да обменя информация и добри практики, да сътрудничи и да изгражда мрежи на местно, регионално, национално и европейско равнище.

ПОДЧЕРТАВА, ЧЕ Е ВАЖНО:

Във връзка с изпълнението на стратегията „Европа 2020“ относно конкурентоспособността, приобщаването и устойчивия растеж:

- да бъде призната ключовата роля на социално-възпитателната работа с младежта като начин за осигуряване на възможности за неформално учене за всички млади хора,
- да се направи необходимото социално-възпитателната работа с младежта да бъде напълно интегрирана в инициативата „Младежта в движение“, както и в други програми/политики, които ще осигурят на всички млади хора, по-специално на тези с по-малко възможности, съответните умения и ключови компетентности, необходими на обществото и икономиката на 2020 г. и в периода след това.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Политически контекст

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 14 декември 2000 г. относно социалното приобщаване на младите хора ⁽¹⁾.

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 14 февруари 2002 г. относно добавената стойност на доброволната дейност за младите хора в контекста на разработването на действия на Общността относно младежта ⁽²⁾.

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 28 май 2004 г. относно социалната интеграция по отношение на младите хора ⁽³⁾.

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно признаването на значението на неформалното и самостоятелното учене в областта на европейската политика за младежта ⁽⁴⁾.

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 22 май 2008 г. относно участието на младежите с по-малко възможности.

Препоръка на Съвета от 20 ноември 2008 г. относно мобилността на младите доброволци в Европейския съюз ⁽⁵⁾.

Решение № 1098/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно Европейската година на борбата с бедността и социалното изключване (2010 г.) ⁽⁶⁾.

Решение на Съвета 2010/37/ЕО от 27 ноември 2009 г. относно Европейската година на доброволческите дейности за насърчаване на активна гражданска позиция (2011 г.) ⁽⁷⁾.

Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно активното приобщаване на младите хора: преодоляване на безработицата и бедността ⁽⁸⁾.

Заклучения на Съвета от 11 май 2010 г. относно компетентностите в подкрепа на ученето през целия живот и инициативата „Нови умения за нови работни места“ ⁽⁹⁾.

Съобщение на Комисията, озаглавено „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ ⁽¹⁰⁾.

Резолюция на Съвета на Европа относно политиката по въпросите на младежта ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 374, 28.12.2000 г., стр. 5.

⁽²⁾ ОВ С 50, 23.2.2002 г., стр. 3.

⁽³⁾ Док. 9601/04.

⁽⁴⁾ ОВ С 168, 20.7.2006 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ С 319, 13.12.2008 г., стр. 8.

⁽⁶⁾ ОВ L 298, 7.11.2008 г., стр. 20.

⁽⁷⁾ ОВ L 17, 22.1.2010 г., стр. 43.

⁽⁸⁾ ОВ С 137, 27.5.2010 г., стр. 1.

⁽⁹⁾ ОВ С 135, 26.5.2010 г., стр. 8.

⁽¹⁰⁾ COM(2010) 2020 окончателен.

⁽¹¹⁾ Резолюция CM/Res (2008) 23. Приета от Комитета на министрите на 25 ноември 2008 г. по време на 1042-рото заседание на постоянните представители.